

Omhändertagande av diabetes osteoarthropati i Sverige – en nationell sammanställning

P.Lundgren¹/L.Wennberg², R.Axelsson³, P. Aspelin³, K. Gerok-Andersson⁴, B.Åkerlund⁵

Introduktion: Osteoarthropati ("Charcoffot") är en ovanlig fotkomplikation hos patienter med diabetes mellitus. Akuta kliniska tecken på detta tillstånd kräver en omedelbar handläggning för att förhindra irreversibla skador på ben och leder med en ökad risk för amputation som följd. Tyvärr utgör osteoarthropati en ofta förbisesdd och feldiagnostiserad komplikation till diabetes mellitus. Tillståndet medför en uttalad reduktion av den drabbades livskvalitet samt medför betydande hälsoekonomiska kostnader. I Sverige saknar vi för närvarande kunskap om hur omhändertagandet av denna patientgrupp är organiserad i landet. Målet med denna studie var att göra en nationell sammanställning av vårdgivares uppmärksamhet samt diagnostiserings- och behandlingsrutiner för diabetes osteoarthropati, för att därigenom kunna identifiera områden i behov av förbättring.

Metoder: En enkät skickades till alla svenska akutsjukhus, totalt 63 stycken. Enkäten innehöll frågor runt antal patienter, riktlinjer och diagnosmetoder samt behandling och tillgång till rekonstruktiv fotkirurgi. Datan analyserades med hjälp av Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 22.

Resultat: Svarfrekvensen uppgick till 95% (60/63 sjukhus). Tre respondenter hade ingen kontakt med diagnosen, vilket resulterade i analysen av 57 enkäter. De flesta (79%) uppgav inga etablerade rutiner runt diagnos och behandling av denna patientgrupp. De vanligaste diagnosmetoderna var klinisk undersökning och slätröntgen (95%). Magnetkamera och skelettscintigrafi användes av 19 % respektive 10,5%. Som behandlingsmetod använde 84% gipsstövel, medan 38% valde orthoser. Två kliniker uppgav en behandlingstid på mindre än 3 månader, trettio kliniker (53%) uppgav mellan 3-6 månader och sexton kliniker (28%) behandlade 6-12 månader. Fyra kliniker låg på en behandlingstid över 12 månader. Två kliniker uppgav ingen behandling över huvudtaget.

Diskussion/konklusion: Denna sammanställning tyder på att det finns ett nationellt behov av ökad kunskap, likväl som nationella riktlinjer runt det optimala omhändertagandet av patienter med diabetes osteoarthropati i Sverige. Ett förbättrat omhändertagande kommer att reducera antalet fotdeformiteter och därmed behovet av kirurgisk korrektion och minska risken för amputation.

¹ Leg.läk., VO KOUÖNH, ortopedi, Södertälje sjukhus

² Fil.kand, Institutionen för klinisk vetenskap, intervention och teknik (CLINTEC), Karolinska Institutet

³ Professor, Röntgenkliniken, Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge

⁴ Leg.läk., fil. dr., Endokrinologikliniken, Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge

⁵ Leg.läk., fil. dr., Infektionskliniken, Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge